divendres, 12 de febrer de 2021

La UdL i el CTFC produeixen tòfona fora de la seua àrea natural en només 5 anys

La plantació experimental es troba en una finca de la Diputació a Maials

Alguns dels primer exemplars / Foto: Daniel Oliach

Investigadors del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC) i la Universitat de Lleida (UdL) han aconseguit produir en només cinc anys tòfona negra (*Tuber melanosporum* [https://ca.wikipedia.org/wiki/T%C3%B2fona_negra]) en una plantació experimental situada a una finca propietat de la Diputació de Lleida al terme municipal de Maials, fora de la seua àrea de distribució natural (les zones altes de la comarca de les Garrigues i el Prepirineu). L'habitual és que el fong que creix al voltant de l'arbre comenci a produir a partir de 8-10 anys.

La plantació, d'una hectàrea i mitja, està gestionada per investigadors i tècnics del CTFC i la UdL des de l'any 2015. Compta amb unes 300 alzines micorizades amb dos varietats de tòfona: la negra i la d'estiu (*Tuber aestivum* [http://www.cultivosforestales.com/es/preguntas-frecuentes/informacion-de-producto/la-trufa-de-verano-tuber-aest]) . Els experts assagen en diferents parcel·les dispositius d'encoixinats i dosis de regs, monitorats permanentment amb l'ajuda de sensors per controlar la temperatura i la humitat. Aquestes tècniques agronòmiques permeten estudiar com es poden mitigar els efectes sobre el fong del canvi climàtic: l'increment de temperatura i les precipitacions irregulars.

La producció tofonera de l'Estat espanyol suposa el 50% de la mundial i representa un dels majors ingressos que es produeixen en les muntanyes mediterrànies sobre sòl calcari. De les 15.000 hectàrees que s'hi dediquen, unes 1.500 correspondrien a Catalunya i d'aquestes, 1.000 es troben a les comarques de Lleida. "Aquesta superfície està molt lluny de la potencialitat del territori. A la demarcació estimem que hi ha més de 160.000 hectàrees de superfície apta per al cultiu de la tòfona negra", assegura el professor de Producció Vegetal i Ciència Forestal de la UdL, José Antonio Bonet.

Bonet i l'investigador del CTFC Daniel Oliach consideren que amb aquestes primeres produccions han assolit una nova fita en la domesticació del cultiu de la tòfona, que pot suposar la introducció del cultiu en zones de reg de la plana de Lleida.

La rendibilitat econòmica que ofereixen les plantacions de tòfona negra superen els 6.000 euros per hectàrea i any una vegada es troben a ple rendiment. El preu pagat al recol·lector oscil·la entre 300 i 600 euros per quilogram. "Tenint en compte el seu valor econòmic, la UdL i el CTFC estem fent un esforç important per a difondre i monitorar el seu cultiu des de la recerca", destaca Bonet.

El projecte compta amb el suport principal del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i de la Diputació de Lleida mitjançant l'operació INNOVATRUF (PECT El Bosc, el primer recurs de l'economia verda – Fons Europeu de Desenvolupament Regional de la Unió Europea-Programa operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020) i de l'Àrea de Sostenibilitat (departaments de Finques i Medi Ambient).

Text: Comunicació CTFC / Premsa UdL